

Postępowanie podatkowe

Kary oraz koszty w postępowaniu podatkowym

Kary porządkowe

Art. 262

§ 1. Strona, pełnomocnik strony, świadek lub biegły, którzy mimo prawidłowego wezwania organu podatkowego:

- 1) nie stawili się osobiście bez uzasadnionej przyczyny, mimo że byli do tego zobowiązani, lub
 - 2) bezzasadnie odmówili lub nie dokonali w terminie wyznaczonym w wezwaniu złożenia wyjaśnień, zeznań, wydania opinii, okazania przedmiotu oględzin, przedłożenia tłumaczenia dokumentacji obcojęzycznej lub udziału w innej czynności, lub
 - 2a) bezzasadnie odmówili okazania lub nie przedstawili w wyznaczonym terminie dokumentów, których obowiązek posiadania wynika z przepisów prawa, ksiąg podatkowych, dowodów księgowych będących podstawą zapisów w tych księgach, lub
 - 3) bez zezwolenia tego organu opuścili miejsce przeprowadzenia czynności przed jej zakończeniem,
- mogą zostać ukarani karą porządkową do **2800 zł.**

Kara porządkowa stanowi sankcję administracyjną, nie jest więc karą w rozumieniu prawa karnego!

Stosowanie art. 262

Przepis o odpowiedzialności dyscyplinarnej stosuje się odpowiednio do osoby będącej ustawowym reprezentantem os. prawnej lub ułomnej osoby prawnej, a także tej która wyraziła zgodę na powołanie jej na biegłego.

Ponadto odpowiedzialność dyscyplinarna dotyczy:

- 1) osób trzecich, które bezzasadnie odmawiają okazania przedmiotu oględzin;
- 2) uczestników rozprawy, którzy poprzez swoje niewłaściwe zachowanie utrudniają jej przeprowadzenie;
- 3) osób, którym podatnik zlecił prowadzenie lub przechowanie ksiąg podatkowych lub dokumentów będących podstawą zapisów w tych księgach (biura rachunkowe), jeżeli osoby te bezzasadnie odmówią okazania lub nie przedstawią w wyznaczonym terminie ksiąg rachunkowych lub dokumentów będących podstawą zapisów w tych księgach.

Urząd Miasta Oświęcim
ul. Kopalniana 21
32-600 Oświęcim
Znak sprawy:
Fn. 3112-72/04
Pan Grzegorz Mazur
ul. Cicha 12
32-630 Ostrówek

Postanowienie

Prezydent Miasta Oświęcim działając na podstawie art. 262 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60)

postanawia:

- 1) nałożyć na ww. p. Grzegorza Mazura karę porządkową w kwocie 500,00 zł (słownie: pięćset złotych),
- 2) termin płatności powyższej kary wynosi 7 dni, liczonych od dnia następnego po dniu doręczenia niniejszego postanowienia.

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 20 lutego 2004 r. organ podatkowy I instancji postanowił wezwać wyżej wymienionego sołtysa wsi Ostrówek, p. Grzegorza Mazura, w celu przesłuchania w charakterze świadka - w związku ze sprawą umorzenia zaległości w podatku leśnym p. Piotrowi Smykowi, zam. Ostrówek, ul. Żabia 5 - do stawienia się osobiście w dniu 10 marca 2004 r. o godz. 11.30, w Urzędzie Miasta Oświęcim, przy ul. Kopalnianej 21, pokój 234.

W pouczeniu wskazywano, że świadek, który mimo prawidłowego wezwania organu podatkowego:

- 1) nie stawil się osobiście bez uzasadnionej przyczyny, mimo że był do tego zobowiązany lub
 - 2) bezzasadnie odmówil złożenia zeznań, lub
 - 3) bez zezwolenia tego organu opuścił miejsce przeprowadzenia czynności przed jej zakończeniem
- może zostać ukarany karą porządkową do 2500 zł (art. 262 Ordynacji podatkowej).

Wyżej wymieniony sołtys wsi Ostrówek, p. Grzegorz Mazur, nie stawil się we wskazanym miejscu i terminie. Nie podal także uzasadnionej przyczyny nie stawienia się.

Pouczenia:

Organ podatkowy, który nałożył karę porządkową, może na wniosek ukaranego, złożony w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o nałożeniu kary porządkowej, uznać za usprawiedliwione niestawiennictwo i uchylić postanowienie nakładające karę.

Na postanowienie niniejsze służy stronom zażalenie w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma za pośrednictwem Prezydenta Miasta Oświęcim do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach.

z up. Prezydenta
Henryk Miłoszewicz
inspektor ds. podatkowych

Otrzymują:

1. Adresat
2. Aa

Tryb nakładania kary

O nałożeniu kary porządkowej oraz o jej uchyleniu rozstrzyga organ podatkowy, przed którym toczy się postępowanie w formie postanowienia, na które służy zażalenie.

Na postanowienie o odmowie uchylenia kary przysługuje zażalenie.

Termin jej płatności wynosi 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Ukaranie karą porządkową nie wyklucza możliwości zastosowania wobec opornego świadka lub biegłego środków przymusu przewidzianych w przepisach szczególnych.

Organ podatkowy, który nałożył karę porządkową, **może, na wniosek ukaranego, złożony w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o nałożeniu kary, uznać za usprawiedliwione niestawiennictwo lub niewykonanie innych obowiązków i uchylić postanowienie nakładające karę.**

Sopot, 28 kwietnia 2010 r.

Jakub Polański
ul. Kawalerów Orła Białego 3c/5
81-441 Sopot
NIP 592-901-43-34

Nr sprawy PD/22-221/2010/JW

**Naczelnik Urzędu Skarbowego
w Sopocie**

**WNIOSEK
o uchylenie kary porządkowej**

Działając na podstawie art. 262 § 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), wnoszę o uchylenie kary porządkowej nałożonej na mnie postanowieniem Naczelnika Urzędu Skarbowego w Sopocie z dnia 16 kwietnia 2010 r. W sprawie Nr PD/22-221/2010/JW.

UZASADNIENIE

W dniu 4 kwietnia 2010 r. doręczono pod mój adres zamieszkania wezwanie do osobistego stawienia się w siedzibie Urzędu Skarbowego w Sopocie na dzień 15 kwietnia 2010 r. celem złożenia zeznań w sprawie Nr PD/22-221/2010/JW. Powyższe wezwanie odebrał mój pełnoletni syn.

W dniu 16 kwietnia 2010 r. Naczelnik Urzędu wydał postanowienie, w którym ukarał mnie karą porządkową w wysokości 500 zł.

Pragnę wskazać, że nie stawiałem się w wyznaczonym dniu na wezwanie, ponieważ w okresie 30 marca 2010 r. - 20 kwietnia 2010 r. byłem poddany kwarantannie w Klinice Chorób Tropikalnych w Gdyni, co stanowiło obiektywną przeszkodę w zastosowaniu się do treści wezwania.

Mając na względzie fakt, iż moja nieobecność nie była zawiniona, wnoszę jak wyżej.

Jakub Polański

Załączniki

1. zaświadczenie lekarskie

KAZUS cz. I

Dyrektor UKS w Warszawie wezwał pana C.S. do stawiennictwa w celu przesłuchania w charakterze świadka. Podczas przesłuchania pełnomocnik strony zarządził utrwalenia czynności w formie nagrania video. Wobec braku zgody pracowników organu, pełnomocnik samodzielnie rozpoczął nagrywanie przesłuchania. Na skutek interwencji funkcjonariuszy policji pełnomocnik wyłączył kamerę.

Z przebiegu zdarzeń pracownicy organu sporządzili protokół, jednakże świadek jaki i strona tego dokumentu nie podpisałi, natomiast pełnomocnik strony opatrzył adnotacją "Protokół niezgodny ze stanem faktycznym". Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej stwierdził, że skarżący bezzasadnie odmówił złożenia zeznań i wymierzył mu karę grzywny. Następnie po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez skarżącego, Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie, utrzymał w mocy postanowienie organu pierwszej instancji.

Skarga na rozstrzygnięcie DIS została oddalona przez WSA w Warszawie.

KAZUS cz. II

Od wyroku WSA została wywiedziona skarga kasacyjna. Skarżący wskazał, że nie został on prawidłowo poinformowany o tym w jakiej sprawie jest konkretnie wzywany (pismo zawierało tylko numer sprawy), co nie pozwalało mu na przygotowanie się do przesłuchania. W związku z nieprawidłowym wezwaniem skarżącego przez organ, nie może on zatem ponosić negatywnych skutków w postaci kary porządkowej.

W ocenie skarżącego przepis art. 290 § 1 O.p., dopuszczający możliwość utrwalania stanu faktycznego ustalanego w toku kontroli za pomocą aparatury rejestrującej, nie wskazuje strony, która może prowadzić taką rejestrację, pozostawia tę kwestię otwartą. Natomiast przepis art. 287 § 1 O.p. określa jedynie obowiązek podatnika w zakresie umożliwienia organowi rejestracji czynności. Skarżący wywodził, że skoro podatnik ma obowiązek w opisanym zakresie umożliwić rejestrację, to ma również analogiczne prawo do prowadzenia rejestracji, ponieważ przepisy prawa nie statuują takiego zakazu wobec podatnika, a przepis art. 290 § 1 O.p. pozostawia tę kwestię otwartą.

KAZUS cz. III

NSA przychylił się do stanowiska skarżącego, jednakże nie zgodził się z wszystkimi jego argumentami. Nie podzielił m.in. stanowiska że świadek miał prawo do odmowy złożenia zeznań w związku z niedopuszczeniem przez organ do rejestrowania przebiegu przesłuchania świadka za pomocą kamery przez pełnomocnika strony. Ponadto Sąd wskazał że przesłuchanie świadka ma na celu obiektywne odtworzenie stanu jego wiedzy, co do określonych zdarzeń faktycznych jakie miały miejsce w przeszłości. Świadek może zasłaniać się niepamięcią, ale ryzyko takiej sytuacji ponosi organ, który wcześniej nie doprecyzował, jakich kwestii problemowych dotyczyć będą zadawane podczas przesłuchania pytania. Nie uprawnia to jednak świadka do odmowy składania zeznań.

KAZUS cz. IV

Zdaniem NSA, Sąd pierwszej instancji nie wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wszystkich wątpliwości, odnośnie istnienia podstaw do zastosowania art. 262 § 1 pkt 2 O.p., w tym wymierzenia kary porządkowej w wysokości 1.500 zł. Organ, kierując prowadzonym postępowaniem, ponosi bowiem odpowiedzialność za jego sprawny przebieg. Tymczasem trudno mówić o zapewnieniu sprawnego przebiegu dokonywanych czynności, skoro świadek stawiał się w siedzibie organu o godz. 9.00 gotowy do złożenia zeznań, a organ *de facto* nie mógł rozpocząć przesłuchania przez kilka godzin z powodu zamieszania wywołanego przez pełnomocnika strony. Bezsporne jest, że przeciągająca się godzinami "polemika" między pracownikami organu, a pełnomocnikiem strony uniemożliwiła rozpoczęcie i przeprowadzenie przesłuchania w czasie wynikającym z wezwania. Świadek w zaistniałej sytuacji nie może ponosić odpowiedzialności za działania pełnomocnika strony, ale także za brak stanowczej i szybkiej reakcji pracowników organu przeprowadzających czynności. Okoliczności te organ winien był uwzględnić przy dokonywaniu oceny zachowania skarżącego, który w konsekwencji odmówił złożenia zeznań.

Koszty postępowania

Zasada ogólna - koszty postępowania przed organami podatkowymi ponosi Skarb Państwa, województwo, powiat lub gmina.

Wyjątki, gdy stronę obciążają koszty:

- poniesione w jej interesie albo na jej żądanie, a nie wynikają z ustawowego obowiązku organów prowadzących postępowanie;
- stawiennictwa uczestników postępowania na rozprawę, która nie odbyła się w wyniku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa strony, która złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy;
- tłumaczenia na język polski dokumentacji przedłożonej przez stronę oraz sporządzania przez stronę odpisów lub kopii z akt;
- przewidziane w odrębnych przepisach;
- powstałe z winy strony, a w szczególności poprzez niewykonanie obowiązków z art. 262, ponadto wynikłych wskutek zatajenia lub nieprzedstawienia dowodu w wyznaczonym terminie bądź złożenia wyjaśnień lub zeznań niezgodnych z prawdą.

Rodzaje kosztów w postępowaniu

- koszty podróży i inne należności świadków, biegłych i tłumaczy, ustalone zgodnie z przepisami o kosztach sądowych w sprawach cywilnych;
- koszty wskazane wyżej, związane z osobistym stawiennictwem strony, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu albo gdy strona została błędnie wezwana do stawienia się;
- koszty związane z osobistym stawiennictwem strony poza obszar województwa, w którym zamieszkuje lub przebywa, oraz koszty stawiennictwa związane ze skorzystaniem przez stronę z prawa wglądu do akt sprawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu przez organ podatkowy niewłaściwy miejscowo lub wyznaczony na podstawie art. 18c Ordynacji, ustalone zgodnie z przepisami o kosztach sądowych w sprawach cywilnych;
- wynagrodzenie przysługujące biegłym i tłumaczom;
- koszty oględzin;
- koszty doręczenia pism urzędowych;
- koszty ustanowienia i reprezentacji tymczasowego pełnomocnika szczególnego;
- inne koszty oraz wydatki bezpośrednio związane z rozstrzygnięciem sprawy, które organ podatkowy może zaliczyć do kosztów postępowania.

Organ podatkowy ustala, w drodze postanowienia (na które służy zażalenie), **wysokość kosztów postępowania, które obowiązana jest ponieść strona**, oraz termin i sposób ich uiszczenia. Organ odstępuje jednak od ustalenia kosztów w przypadku stwierdzenia, że wydatki na postępowanie w sprawie ich ustalenia i koszty poboru nie przekraczają czterokrotności kosztów upomnienia.

Organ podatkowy, na wniosek osoby obowiązanej, w przypadku uzasadnionym jej ważnym interesem lub interesem publicznym, może rozłożyć koszty postępowania na raty albo umorzyć w całości lub w części.

Koszty postępowania podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zwrot kosztów

Organ podatkowy, na żądanie, zwraca koszty postępowania, o których mowa w art. 265 § 1 pkt 1-2a (związane z osobistym stawiennictwem).

Żądanie zwrotu poniesionych kosztów podróży należy zgłosić organowi podatkowemu, który prowadzi postępowanie, przed wydaniem decyzji w sprawie, pod rygorem utraty roszczenia.